

Ziehung schon am 21. u. 23. Mai d. J.

Ganzes Los **K 12.—**
 Halbes Los **K 6.—**
 Viertel Los **K 3.—**
 Achtel Los **K 1.50**

TÖRÖK

Grösstes Klassenlos-Geschäft
A. TÖRÖK & Co.,
 BANKHAUS, A.-G., BUDAPEST.
 Zentrale: Servitenplatz 3. — Filialen: Waltznering 4. —
 Theresienring 46.

„Vegetal“ Kokusfett
 liefere ich in 1/2-Kilo-Packeten, in 25-Kilo-Kisten, zum Preise von 104 K. per Meterzt. ab Bahnstation Budapest. Für Frische und Reinheit der Waare garantire ich.
 Béla Haán, Budapest, Rottenbillergasse Nr. 26.

Concurs.

Ich suche einen ersten Tenor. Gehalt 80 Kronen und 30—40 Kronen Nebeneinkommen. Ferner auch Knaben, sopran und alt, mit schönen Stimmen. Letztere erhalten ganze Verpflegung (keine Kosttage, sondern abonnierte Kost), Kleidung, Schule und Gehalt laut Übereinkommen.
Heinrich Fischer,
 Oberkantor, Debrecen.

Volkswirthschaft.

נעמדידע געשאפט פאר 19 מאי.
 דאס אויסגעבאט און וויצען וואו ניש, דא קימלוסט נערינג, דא שטימונג פלויא. עס ווארדען 4 טויזענד מאט' צו 10—5 ביליגערען פרייען פערקויפט.

נייער וויצען		מחירים		סעסער ב' וויצען		מחירים	
28.25	23.50	23.55	23.85	23.30	23.55	23.50	23.80
23.45	23.80	23.75	24.05	23.50	23.75	23.70	24.—
23.65	23.85	23.95	24.20	23.70	23.90	23.90	24.15
23.85	24.10	24.25	24.35	23.90	24.15	—	—

קארן פארן 19 ק' 80 ה' 20 ק' 40 ה'
 האסער פארן 14 ק' — ביז 15 ק' 20 ה'
 נערסטע טאגער פארן 13 ק' 10 ביז 13 ק' 80 ה'
 מערסטע טאגער פארן 13 ק' 10 ביז 13 ק' 80 ה'
 וויצען פארן 22.66 ביז 22.64 ק' 13.62
 האסער פארן 13.60 ביז 13.62 ק' 13.20
 קוקורין פארן 1908 ק' 13.18 ביז 13.20
 שפירטוס. מאן בעזאלטע: האלשטויבס
 אונטערשטייער 59.50 ביז 60.50 קראנען.

Aus Karlsbad!

M. FAKLER aus KRAKAU

בשר Restaurant

I. Ranges (orthodox) nebst Hotel nach neuester Con-
 form in eigenen Häusern,
KARLSBAD, Hotel Esterházy, Kaiser Franz Josef-
 Strasse Nr. 58.
 Empfiehlt sein elegantes Restaurant, welches sich eines
 Renomees der schmackhaftesten Küche kurgemässiger
 Speisen erfreut.

GUTER RATH! **עצה טובה!**
 Wer sicher in der Classen-Lotterie einen grösseren Gewinn machen will, der bestelle Classenlose nur bei dem für reell allbekanntesten Hauptcollecteur
Bankhaus Béla Weisz,
 Budapest, Király-utca 30 a.
 Preise der Lose: ein Achtel 1.50, ein Viertel 3.—, ein halbes 6.—, ein ganzes 12 K.

קאנקורין. און דער הויז ארטה נעמדידע אים דא שטעללע איינעם שוים מומחה ווייז. פארצינדליכע בעל תפילה ובעל קורא ביו פי חוקת לי אהרעם צו בעזעצען. פוקסעס וואקענעוואלט 20—25 ק'. פרייע וואקענע אונד איבליכע נעבענעמאלומענע (וועלכע אויך צורקא 20 קראנען פרא וואקע אייסמאכען) רעפלק-טאנשען האבען איהרע קבלות (פארן 3 אונטערקאנטען ארטה) רבנים. ווי און ציינעסע איהרע ביהערענע ווירקונג מיט אונטע דער פאמיליענאחאל אונד איהרעסאלטער שפאטע-טענס ביו שבת פי קרה און נעפערטישען פארשטעהער איינזשיקקען צום פראבעפארטא ווערדען נור בערופענע צינעלאסען, דא שפעזען נור דעם אקצעפטירטען פערטישען.

Grosse Auswahl in Schafwollstoffresten
 für Herrenanzüge et Ueberzieher, wie auch für Damenkostüme en gros und en detail, zu stau-
 nend billigen Preisen erhältlich bei
Punz A. Samu, Budapest, VII. ker.,
 Kazinczy-utca 49.
 שבת אונד יום טוב שפערען נע שפערט.

Kaufet Klassenlotterie-Lose beim Bankhause B. A. SCHREIBER Budapest, Vörösmarty-Gasse 4.

Heirathsantrag! Gesucht wird für ein nettes, fleissiges, gut erzogenes, religiöses Mädchen, dass zu jedem Geschäfte verwendbar ist und 2000 Kronen baar nebst hübscher Ausstattung besitzt, ein ernster Ehegatte, der einen sicheren Erwerb hat. Witwer mit 1—2 Kindern nicht ausgeschlossen. Anträge erbitten unter Chiffre „Goldenes Herz“ an die Expedition dieses Blattes, von wo ich die Anträge eingesehenet erhalten werde.

Quartier u. Kost! Bei Unterfertigten zu haben billiges, insektenfreies Quartier, wie auch orth. Kost. Spáth Mór, Budapest, VII., Königsgasse Nr. 11, Thür 26.

Eiskästen
 bester Construction billigst zu haben bei
ADOLF WIESEL,
 Eiskastenfabrik,
 Budapest, VI., Vácikörút 47.
 (Preiscurant auf Verlangen gratis und franco.)

וויכטיג פיר שאפראזע-ערציגער!
 לאב, רעגן (oil) כשר, בחכשר ביד ארטהאדאקסיש לויטערע אום 50% ביליגער (פערטערע ווערדען נעוועס)
ISAK SCHWARGZ, Commiss.-Geschäft in Szuczawa, Bukowina.

Feiwel Lipót
 utóadal,
BUDAPEST,
 IX. Ipar-utoka 6.
 Fabrikation von Schulbänken, Schul- und Turn-
 requisiten, Möbel für Kinderbewahranstalten.
 Preiscurant auf Verlangen gratis und franco.

Thüren u. Fenster, alte und neue Eisen-rouleaux mit vollständigen Eisenbeschlag, eiserne Thörgitter, Gartenumzäumungen billig erhältlich bei: **Kelemen Mór,** Budapest, Nádor-utca 72—74.

BENKŐ

Diese No. müssen in der 22. Lotterie grosse Gewinnchancen besitzen, da dieselben in beendeter Lotterie nicht gezogen wurden.

33612 — 79982 — 52474

36392 — 79935

BANK

Ziehung schon nächsten Donnerstag.

1/5 Kr. 1.50, 1/4 Kr. 3.—, 1/3 Kr. 6.—, 1/2 Kr. 12.—.

Pünktliche diskrete Ausführungen von Provinzaufträgen.
 Bestellungen erbitten umgehend.

BUDAPEST

כשר מילכונעשאפט.
 ווייט 18 יאהרען בעשטעהענד, טאלליכער פערשלייס פארן 500—450 ליטער אים אים מאנגעל און איבליכע קראפט צו איבערנעמען, דא אדירעסט אים פער דאפעל-קראפט בייא דער אדמיניסטראציען דיעזעס בלאטטעס צו ע-פאהרען.

פיר ברובליידענדע

ראדיקאלע הילפע
 אהנע
 אפעראציען!

פערלאנגען ווי נראמיס
 אונד פראנקא דא נייא
 ערשינענע בראשירע דעם

M. Freylich,
 Erfinder der k. k. patentirten Bandagen,
Lemberg, Grodecka 35.

דיא ליידענדען מיססען בייא מיר פערואנליך ערשיינען אונד אייניגע טאגע פערבלייבען בערופעס בעלעהרונג אונד צוועקק-מאסטינער אנלענגונג דער באנדאזשע.

ארטה' כשר וואורסט-וואארען, סאלאמי
 אונד זאמטיגע פארצינדליכע ערציניסע מינער מיט עלעקטרישע בעטריעב איינערטישע וועלכוואארען פאבריק עמפעהלע אויך צו ביליגעסען פרייען. הכשר מהנאן דקח'י פה ניי, אלוא כשר אפי' למחרתן מן המהררין
Markus Duschinsky, Waitzen.

פערשידענע נייאניקייטען.

(דיא אורידיענין אנדראש-
שיים ביים קאניג) דויערע נעמען
פערטעלשטונדען. ער בעריכטעטע זינער מא-
יעסמאט איבערן אנגעלעגענהייטען דעם מיניסטער-
ריאומס דעם אינגערן אונד הויפטזאכליך איבער
דיא פאלאנע בערעכעטע דעם אללגעמיין
נען וואהלרעכטעס, דיא בערייטע
נאנין פערטיגעשעללט איזט.

(מיניסטער וועקערלע
איבער דיא שטייער-רעפארם.)
דאס פאן דען פערטערען דער שטארטע אין
אנגעלעגענהייט דער שטייער-רעפארם נעוואהלטע
סוכ-קאמיטעטע האט היער געסערן נאכמיטאגס
אינע זיטצינג געהאלטען. דען פאזיטיון פיהרטע
עקס-יוסטיציאטער געזא פאלויני. דיא
רעזערוונג וואר דורך דען מיניסטערפראזידענטען
וועקערלע פערטערען. דער פאלגענדע
אויסערונגען סהאט: וועגן וויר דיא פרא-
גרעס סיווע שטייער אינפיהרען זאל-
לען וואס הייסט: יע מעהר איינקאמטען יע-
מאנד האט, איינען דעסטא האהערען שטייער-
פערצענטאטיון זאלל ער לייסטען, דאנן מיסט-
מען וויר אונבעדינגט אויף גרונדלאגע דער איינ-
קאמטען-שטייער פארגעהען. דיעזע גרונדלאגע
האט וואהל מאכטע גענוער, דערען בעפריכטונג-
נען איד יעדאך פיר אונבעגרינדעט האלטע, דען
אך זעטע מינען רוף אונד מיין אנזעהען דא-
פיר איין, דאס דיעזע שטייער-רעפארם מיט איי-
נעם שטייער-נאכלאסס פאן 20
מיליאנען קראנען פערבונדען זיין
ווירד. - סארגען זעטע דאס קאמיטעטע זינע
בעראמטונג פארט.

(דיא פארלאמענטס-פע-
ריען) ווערדען וואהל - וויא וויר שאן געט-
טען מעלרעטען - ביז מיטע אקטאבער
דויערן, אבער דער רייכטמאן זאלל (וויא היינט
פע לויטען) דענאך מיטע סעסעס מעמבער
אינבערזעטען ווערדען. דאס אבערדענעטענהייט
ווירדע צו דיעזער צייט נור דיא געזעטעטע-פאר-
לאגען איבער דאס אללגעמיין וואהל-
רעכטע ענטגעגענעטען אונד דיעזעלבען איי-
נעם צו דיעזעם ציעקע צו וואהלנרען אויס-
שוסטע איבערוויזען, וועלכער דיעזעלבען
וואהרענד דער צייט דער אינצווישען מאנענדען
דעלעגאציען פאן פערהאנדעלן ווירדע.
נאך דער דעלעגאציען-מאנונג ווירד דאנן דער
רייכטמאן זינע רענעלמאסיע ארייט איי-
נעהטען.

(דיא לאגע דעם סולמאנס
פאן סארקא) איזט איינע פערצוויי-
לונגפאללע, אויס פערין קאמטען נאכריכטען,
דאס דאט דיא געזאמטע בעפאלקערונג פערט-
ליכע פארבערייטונגען צום עמפאנגע דעם גענע-
סולמאנס מולעי האפיד מריפאט, דעם-
טען טרופפען זיך קום 60 קילאמעטער פאר
פערין בעפירדען. סולמאן אבדול אזיז בראך
פאר איינען מאנען פאן ראכאט אויף, אויס נאך
פערין צו מארשירען, נון איזט זינע גאנצע
אימעט פאן פינדליכען שטאטען אומציעלעט
ווירדען, דיא גאנצע ארמיליערע, דער גאנצע
פארראטה אן וואפען אונד לעבענסמיטעלען,
דער גאנצע געלר-שאטין בעפירדעט זיך ביא
דיעזער פאם פינדע אבענשטימטען ארמעע.
דער קארעשפאנדענט דער "מיסט" מעלעגרא-
פירט: "דיא טרופפען דעם סולמאנס אבדול אזיז
ווערדען וואהרשיינליך דעזערטירען פדער זיך
קאמפלען ערנעבען."

(איינע אויסשעללונג פאן
ספח-אנטיקוויטאטען) ווארדע היער
אין נעוויארק עראפאטעט. דיא אויסשעל-
לונג ווארדע פאן דער נייגערינדעטען ירישען
הונסט-געזעלשאפט, דערען פראזידענט דר-
טע שער איזט, פערנאשטאלטעט. אונטער
דען גענעשטאנדען, וועלכע צום גראססטען מדיילע
פיוואטעזיט אלטער, הערפארראנדער יודי-
שער פאמיליען אמעריקאס בילדען, בעפירדען

זיך אור-אלטע הגדות, ווינפלאשען, בעכער, אלטע
כוסות של אלי הנביא, סדר-ייסעלען אונד
סדר-דעקקען, זאויא צאהלליכע בילדער אונד
צייכונגען.

(שרעקליכעם אונד לייק
איינער יידישען פאמיליע) מאן
בעריכטעט אונס אויס סאטמאר: אין דער
ארטשאפט דאווידהאזא איזט דיא גאנצע
פאמיליע דעם פישערס יאזעף קליין ציגונדע
געגאנגען. קליין האט - מאן ווייסט ביהער נאך
ניכט, צו וועלכעם צוועקע - דינאמיט-פארט-
נען אים אפען זינער וואהנונג אויסגעוואהרט.
וואהרענד ער ניכט צו הייזע וואר, וואללטע זיי-
נע פרויא בראך באקקען אונד זיא הייצע אים
אפען איין, דיא דינאמיט-פארטנען עקספלאדיר-
טען אונד פערארואכטען ענטזעצלכעם אונ-
גליקע, דער פרויא קליין ווארדע אין ארם אונד
איין פוסס ווענגערויסען; איהרער סאכטער, דיא
דעסנאכטס הייראמטען זאללטע, ווארדע דער
רעכטע פוסס אבערויסען אונד דער זאדן דעם
עהעפארטע קליין ווארדע געטארטעט. פרויא
קליין ליענט אים שטערבען אונד אויך דער צו-
שטאנד איהרער סאכטער איזט אין האפענונגס-
לאזער.

(דער ברייטליכע וואונג-
דער-ראכבי) אין שמוהלוויי-
סענבורג לאכט מאן יעטצט איבער איינען
אויסציער, דעם געראדע דיא הערפארראנדער-
סטען אנטיסעמיטען דער שטאט צום אפער
פיעלען, פאר איינער צייט קאס אין דיעזע
שטאט איין וואונדער-ראכבי, דער זיך אייזיק
ארייטש נאנטע. ער האטע דא זיכערליך
ניכט בלייבען קאנגען, וועגן ניכט געראדע פאנא-
טישע ברייטליך קלערקאלע דען
"וואונדערטהאטער" אויפגעזוכט אונד דיא "וויי-
טען" סהיער בעצאהלט האטען. דאס היער אין
בודאפעט ערשיינענדע פאלקספארמיליכע אר-
נאן, אלקאמאני" שיע צעמער אונד מארד,
אלאמירטע דיא פאליצייא געגען דען "יידישען
בערונדער אונד שווינדלער". דיא פאליצייא פארשע-
נאך דעם "וואונדער-ראכבי" דער אינצווישען מיט
געפילטען מאשען דאס ווייטע געזוכט האטע.
שליעסליך ווארדע דער מאנן ערווישט אונד
פערהאפטעט. דא שצעללטע עס זיך נון הערויס,
דאס אייזיק ארייטש ניכט נור קיין וואונדער-
ראכבי, זאנדען איבערהויפט ניכט יודע
איזט אונד לויט זינען פאפיערען איזטאן ע זיי-
קאנוויטש הייסט אונד איין פאן מעהרערען
געריכטען געזוכטער שווינדלער איזט. איזטאן
עווקאויטש ראכטע זיך פיר זינע געפאנגע-
נאדמע דאמיט, דאס ער אללע זינע בעזוכער,
אונטער דענען זיך אויך לייטענדע ברייטליכע
פערזאנליכקייטען דער שטאט בעפאנדען, שפאט-
טעלנד פרויאנאכ.

(הליינע נאכריכטען) וויא אויסלאנדערן
געמלדעט ווירד, זאלל קאנגי עדוארד צום בעזוכע דעם
צארען נאכטענס אין סעסערסבורג איינרעטע.
פען - איין וועגען אונטימליכקייטס-פערברעכענע
שטראפגעריכטליך פערפאלגטער גייטליכער, דער
ייזוואיטען-פאטער שעפראווסקי אויס פאר-
וויי האט זיך נאך אמעריקא געפליכטעט. דער אונ-
טענש האט איין 17 יאהרונגע, סאדט-קראנקעס מאדען גע-
שאנדעט, דאס ער מיט דען שטערבע-סאקראמענטען פער-
זעהען זאללטע. - אין אדענבורג איזט איין געוויסער
יאזעף היירש אים אלטער פאן הונדערט יאהרען
געשטארבען. - אין נעוויארק ווארדע דער מיל-
ליאנאר סטערדי פאן זינעם זאדנע ערשאסען, דער
היערויף איינען זעלסטס מארד פעראיכטע. - ביא
איינעם אייזענבאדן-אונפאלל אין דער נאע פאן ברייס-
סעל זינד מעהר אלס הונדערט פעהאנגען פערוואונדעט
ווירדען.

דיא יודען אין דמשק.

אויס דאמאסקוס (דמשק) ווירד גע-
שריעבען:
דיא צאהל דער יודען אין דאמאסקוס ניממט
קיינעסוועגס צו, וויא מאן אים אויסלאנדע פיעל-
פאך הארט, זאנדען געהט פיעלמעהר שטאנדיג

ציריק אינפאלגע דער אויסוואנדערונג נאך עניס-
טען אונד זי-אמעריקא. דיא מיסטען פערלעס-
טען ביהער דאמאסקוס אינפאלגע דעם מאנעלס
אן אינדוסטריע אונד האנדעל אין אונזערער
שטאט. אנדערערווייס קאמטען דיא רוסטישען
אונד רומאנישען יודען, דיא נאך דעם אריינעם
געהען, ניכט נאך דאמאסקוס, זאנדען זיא בלייבען
געוואהנליך אין דען סרישען אונד פאלאטינע-
זישען האפען-שארטען בירוש, האיא אדער
יאפא. דיא צאהלליכען האנדווערקער אונטער
איהנען מהון דאראן אונטערט, דען זיא קאנגטען
אין דאמאסקוס, ווא עס אן מיכטיגען האנדווער-
קערן זעהר פעהלט, איהר גוטעס אויסקאמטען
האבען. דער איינציגע גרוג, דער זיא מיסט
הינדערט, נאך דאמאסקוס צו קאמטען, איזט דיא
אונקענטמיס דער לאנדעס-שפראכע, דען דאס
אראבישע איזט היער פאסט דיא איינציגע גע-
ברייכליכע שפראכע, וואהרענד מאן אין דען
האפענשארטען אויך מיט דער הייטשען, רוס-
טישען אדער יודיש-דייטשען שפראכע ציעמליך
גוט אויסקאמטען קאנן. אבער וויא דאס ביישפיעל
איינער אנצאהל פאן פאמיליען צייגט, דיא קריצ-
ליך ערטס היער אנגעקאמטען זינד אונד גוטע גע-
לענעהייט צור אויסאיכונג איהרעם בערופעס
פאנדען זינד דיעזע שוועריגקייטען לייכט צו
איבערווייזען, אונד דיא נייען איינוואנדערער
האבען זיך פערהאלטענעט אלסני ראש מיט דער
שפראכע אונד דען זיסטען דעם לאנדעס פער-
טרויט געמאכט.

דיא בעפאלקערונג פאן דאמאסקוס בעלייטט
זיך אויף 250.000 ביז 300.000 איינוואונדער, אין
דער הויפטזאכע סאךאמעדיאנער. יודען צאהלט
מאן עטווא 12-10 טויזענד זעלען אונד עבען זא
פיעלע ברייסען. דיא צאהל דער פערמיען איזט
ניכט זעהר גראסס. אבער זייט דעם בויא דער
אייזענבאהנען אונד דער עלעקטרישען שטראם-
סענבאהן, צו דעם איינע גראססע אנצאהל אייזע-
פאשיער ארייטער העראנגעצאנגען ווארדע, איזט
זיא שאנדיג אים וואכען. דאמאסקוס איזט
דורך אייזענבאהנען פערבונדען מיט בירוש, האמא,
אונד האמס, אלעפא, האיא (דיעזע שערעקע
בערהרט מיכעריאס) אונד דען העדשאס. דיע-
זע ליינען האבען יעטצט דען האנדעל אונזערער
שטאט גאנין בעדייטענד ענטוויקעלט. דאמאס-
קוס וואר אימטער דער אויסגאנספונקט דער
נאך מעקקא פילענרדען "קאאוואנען" אונד דיע-
זע סאמאזאכע איזט פאן נאך גראסערער בע-
דייטונג געווארדען זייט דעם בויא דער העדשאס-
באהן, דיא אין אבערהאנדער צייט בעהנדעט
ווערדען ווירד, דיא פילער אים דער אראבישען
טירקיא, אויס פערזיען אונד ענישען שפראכען
אין דאמאסקוס צוזאממען אונד בעגעבען זיך פאן
היער אויס אלליאהרליך אין גראסען קאוואנען
נאך דען הייליגען שטאדטען דער סאךאמעדיאנער.

דאמאסקוס איזט דיא איינציגע שטאט דער
גאנצען טירקיא, דיא איינע עלעקטרישע שטראם-
סענבאהן בעזיטעט. דיעזע איזט פאר איינעם יאה-
רע, עבענווא וויא דיא עלעקטרישע בעלייטונג,
פאן איינער בעלגישען געזעלשאפט אינשטאללירט
ווארדען. אן דעם אויפבויהענדען האנדעל געהטען
דיא יודען וועגן אנטהייל. דער האנדעל איזט
היער פאסט איין סאךאפאל דער סאךאמעדיאנער.
איינע קליינע צאהל פאן יודען בעטרייבט איין
האנדווערק, איינע גראסערע צאהל בעשאפטמיט
זיך מיט דעם קליינהאנדעל. דיא היעזיגען יודען
זינד אים אללגעמינען ארם, אונד עס ניכט נור
וועגיגע וואהלהאבענדערע פאמיליען אונטער איה-
נען. אבער דא דיעזע צומייסט ניכטע רעכטעס
אנצופאנגען ווייסען, זא איזט איהרע צאהל
שאנדיג אים אבערהמען בערופעס. איינע דיע-
זער פאמיליען זינד נאך בירוש אדער נאך עניס.
טען גענאנגען, ווא עס איהנען לייכטער איזט,
איהר געלד אונד איהרע ארייטסקראפט צו פער-
ווערטהען.

פראניץ יאזעף ביטטערוואסער

בעכטעס אנפיהרמיטטעל

באזים, אונד דאס מאנירוונג דער אין דען לעהרער-
פראסאראנדען זיך צייגענדען איבעלשמאנדע. אין
פאדערענדיגן איזט דא דעפארם דער לעהרער-
פראסאראנדען, דאס רעפארם דער קינדער-בע-
וואהראנשמאלטען, דאס ארגאניזירונג דעם אונ-
טערריכטס פיר ערוואכסענע,
דאס אומגעשמאלטונג דעם לעהר-פלאנעס דער
פראסאראנדען אונד בודגעשרולען מיט בעריקן-
זיכטיגונג דער ווידערהשאפטליכען אונד סאציאל-
פאליטישען ריכטיגונג, אויסערדעם שעהען דא
געזעטליכע זיכערוונג דער אונטערשייטענדיגן דער
פאקטעסאנטישען רעליגיאן, פערנער דא געזעט-
ליכע איינפערלייבונג דער קאמפאלשען אויטאנא-
נאמיע אונד דא רעגעלונג דער קאנגרווא אונד
דאס פאללשמאנדיגע דורכפיהרונג דעם § 8 דעם
געזעטצ-ארטיקעלם 20 פ' 1848 נאדע בעפאר,
זאפען דיעזעס געזעטצן איבערהויפט יע פאלל-
שמאנדיג דורכגעפיהרט ווערדען קאנן, דא עס
זיך יא הער אום איין שמעטיג זיך ענטוויקעלע-
דעם בעריפטיג האנדעלט.

אין דיעזעס גייטע - שליעסט רעדנער -
בעווענט זיך מיינע פאליטיק, פאן דיעזעס גייטע
זינד מיינע אונטערברייטונגען דורכרונגען, אין
דעם גייטע, וועלכער אויף דער פרייהייט, אויף
דער רעכטס-גלייכהייט, אויף דער געגענזייטיגן
רעשפעקטירונג דער רעכטע אונד דער בערעכ-
טיגטען אינטערעסען באזירט. אין דיעזעס גייטע
ווייל איך דאס מאדאלישע איינהייט דער נאציאן
שמארקען אונד מיט דעם אויסבויא זאממליכער
קולטור-אינשטיטוציאנען אין נאציאנאלער ריכטיג-
דען נאציאנאלען קולטור-פאן אויפבויען.
נאך דער רעדע דעם מיניסטערס רעפאלעק-
טירטען אויף דיעזעלכע סעהערע אבגעארדעטע,
מייסטעס אין צושטיממענדעס זינען. - היינט
ווייר דא שפעציאל-בעראמטונג דעם קולטור-
בידועהעם, וועלכעס געסטערן אים אללגעמיינען
אנגעקאממען ווארדע, פארמגעזעטצט.

נאליצישע צושטאנדע.

לארם-סצענען אים רייכטראהען.

אין דער געסטריגען זימציג דעם אסטער-
רייכישען אבגעארדעטענדיגע קאם דא אין
נאליציען העררשענדע פערואלמונג צור שפראכע,
וואכטיא אבגעארדעטער צענזורליינסקי
דער פאלענ-פארטייא מיטסברייכע געגען דא
רוטהענען פארוארף. דאס רוטהענען (רעפ. דיע-
זער רעדנער) זעהען זיך אין דער צוואנגס-לאגע,
זיך אן דאס פאלקער אסטעררייכס מיט דער ביט-
טע צו ווענדען: אכטען זיא אויף דען נאפ-
טע.

פאיללעטאן.

אום יודענפיערמעל צו ראם.

היסטארישע רעזאלונג אויס דעם 14. יאהרהונדערט. -
(26. פארטעטצונג.)

עס בערעמדעטע סימאן, דאס דא בליקקע דער באק-
קער-וונגען אין ציעמליך אויספאללענער ווייזע אויף איהם
האפטעטען, אונד דא ער אן זיך הערונטערואה, בעמערקטע
ער, דאס ווינע קליידער מיט בלוש בעפלעקעס ווארען.
"מייסטער טאממאזאס הויט-וואונדע", מורמעלשע ער
פאר זיך היין, בעאילשע דאנן אבער ווינע שריטטע נאך
קראפטען, דא איהם יעדע אונטערקייט, יעדע פערנאכ-
לאסטונג דעם אייסערען מענשען אין טיעפסטער זעלע
צו-וודער וואר.

צור נאכטרוהע וואר עס - נאכדעם ער דא קליידער
געוועקעלט - בערייט צו שפאט; זא ווארף ער זיך אין
איינען להענשווהל אס אפגענען פונסטער אונד פערוויילטע
מיט ווינען געדאנקען ביא דער אונטערעוונג מיט רוט, ה,
ביא דעם ענטשיידערענען שריטטע, דען עס יעצט אינס ווערק
צו זעטצען נאלט.
אונטערזעהענס אבער מוסטע דאך דער שלאף איהן
בעשליכען האבען, דען ער ענטואנן זיך ניכט, וואך ווינע גע-
דאנקען אבגעריסען, אונד וואך אן איהרע שפעללע אונקלארע
שרוימבילדער געטרעטען ווארען.
אלס ער זיך צו דעם אללגעמיינען פריהשיקק אין

שרייא אונד דען פערצווייפלונגס-רוף אונטערעם
פאלקעס, וויא אויך אונזער פאלק אימער דען
נאפ-ה-שרייא אסטעררייכס אין דען צייטען דער
געפאהר געהארט האט!

דער פאליטישע אבגעארדעטע זלאט-
בינסקי גיבט צו, דאס דא פערואלמונג אין
נאליציען, וועלכע אונטער דעם ערמארדעטען
שמאטהאלטער גראפען פאמאצקי בע-
דייטענדע פארטשיטטע געמאכט האט, נאך
אימער מאכטע איבעלשמאנדע אויפווייזע, עס
זיא יעדאך איבערטרעכען, פאן איינער אונטער-
הויקונג דער רוטהענען אין נאליציען צו שפיע-
בען, ער ווייזט אויף דאס פארטשיטטע דער
רוטהענען אויף אללען געביעטען אין נאליציען
היין אונד ערקלארט: דאס פאלען אין
פרייסען ווארען גליקליך, וועגן זיא נור
איינע סהייל יענער רעכטע האטמען, וועלכע
דא רוטהענען אין נאליציען בעזייגען, דאס פאלען
אין נאליציען וינד בעמיהט, דעם נאנצען לאנדע
אונד ביינען פאלקערן דא פריעדליכע ענטוויק-
קעלונג צו זיכערן.

דאס רוטהענען אבגעארדעטען אסט-
צוק אונד דניעס טראנסקי בריינגען
סעהערע בעשווערען געגען דאס פאלען פאר-
דיעזע רופען: "געגען זיא אין דאס דומא"
אבגעארדעטער דר' סארקאוו: דא
דומא איזט אפ בעסטער אלס אונזער פאר-
לאסטע!

עס ענטשמעהט איין לעבהאפטער ווארט-
שמרייט צווישען דען מיט דען פאלען האלמע-
דען וונג-רוטהענען אונד דען אלט-רוטהענען,
זינג-רוטהענע ווי סייק רופט דעם אלט-רוטהע-
נען דר' סארקאוו צו: "געגען זיא נאך
פעערסבורג, אדער נאך סיביריען, דארט ווע-
דען זיא עס פיעללייכט בעסטער האבען!"
הליבאוויטצקי: זיען זיא רוהיג,
הער וויסקי! איך האבע היער איינע שרפט,
אין וועלכער אויך זיא אויספארדערן, נאך
רוסטלאנד צו געהען.

וויטיק: אונד דא רובעל, דא זיא
פאם צאר בעקאממען האבען! איך ווערדע
איהנען בעווייזען, וויא פיעל רובעל אונד
איהרע פארטייא פאם צאר זיכאלויס בע-
קאממען האבען. איהר זייד פאלענקלוב-קנעכטע
(לעבהאפטע צווישענרופע).

וויצע-פראזידענט זאטשעק גיבט דאס
גלאקקענצייכען אונד ערוכט אום רוהע.

הליבאוויטצקי: ביא דען וואהלען
ווארדע איין אונטערדיגער בויער ערמארדעט.

דאס פאמיליע-צומער בענאב, טראט איהם דא שוועסטער
נאעטא מיט אללען צייכען דער האכסטען עררענונג ענט-
געגען.

סימאן, האסט דא שאן געהארט? דער וונגע מאר-
כעזע קאלאנא איזט היינט נאכט, פאן איינעם צעכ-
געלאנגע הימקעהרענד, אויף אפגענער שפראכע ערמאר-
דעט ווארדען, אויט עס ניכט, אלס אב אין דיעזעס עראיי-
ניס דאס ראכענדע האנד נאפטעס זיך בעקונדעטע?

עשטארע קאלאנא טראט: עס שפיען אין סימאן דא
עראינערונג אן דען פערווארדענען לארם דער לעטצטען נאכט
אויף אונד ער צווישעלשע קיינען אויגעבליקקען, דאס דער-
זעלבע מיט דיעזעס בלוטיגען עראייניס אין פערבינדונג
שמעהען.

וואהרענד דא שוועסטער איהם נאך איינע איינצעל-
הייטען בעריכטעטע, גריכעלשע ער דער פראנע נאך, אב ער
עס אבער זיך ווירדע פערמאכט האבען, דעם וונגען אדעליגען
בייזושעהען, פאללס ער ציינע דעם מארדערשישען אנטיסע-
געוועזען ווארען.

עס קאנגטע ניכט סעהלען, דאס דא נאכריכט פאן
דער ערמארדונג דעם פארנעהמען וויסטלינגס מיט בליטצעס-
שנעללע זיך דורך דא שטאדט פערברייטעטע.
אונד געראדע הייטעס מוססטע דאס קאממען זי,
בעמערקטע נאטהאן לעווי, רוטהע פאלענעפאטער, צו
זינעס ווייכע געוואונט, אין פארמליכער בעשטירצונג: "גע-
ראדע הייטע, וואך אויך מיט דעם מארדען אים פאלאסט קא-
לאנא מיך איינשעללען זאקלשע, אום זיא דעם קארינאל
נור ערסט איינמאל אויף אונטערפאללענע וויינע פאר איינען
צו בריינגען! וויא אויט עס נון, זאלל איך געהען, לל איך

ווייל מאן איהן פיר איינען קאנדידאטען דער
רוסישען נאציאנאל-פארטייא היעלט. יונג-רוטהע-
נישע פארטייא-הייער האבען דען שפאטע-
האלטער פאמאצקי מיט ביטצען איבער-
רומפעלט, ער מאנע געגען אונזערען קאנדידא-
טען דא שטרענגסטען מיטעל אנווענדען.
דר' באטשינסקי: דאס איזט ניכט
וואהר!

הליבאוויטצקי: קאממען זיא צו מיר,
איך ווערדע איהנען דאס נאכווייזען: אבער קאם-
טען זיא אהנע רעוואלוער.
באטשינסקי: איינען הונד שלאגט
מאן מיט איינעם שטאקק, ניכט מיט איינעם
רעוואלוער.

הליבאוויטצקי: אים פעהראלטעטע
צו איהנען ציעהע איך עס פאר, אין הינד, אלס
מיט איהנען גלויב צו זיין. דא גראף פאפאצקי
זיך היעצו ניכט בעוועגען ליעסט, האבען זיא
איהן ביז צו זינעס מארע מיט איהרעם האסט
פעהרפאלגט. דער פאן איהנען ערמארדעט פא-
טאצקי.

באטשינסקי: וואס זאנען זיא דא?
הליבאוויטצקי: אלוא דער פאן
איהרעם פארטייא-גענאסען ערמארדעטע גראף
פאפאצקי האט איהנען זאנאר איינע רייהע פאן
מאנדאטען געזיכערט.

אין דיעזער ווייזע גינג דער שארפע ווארט-
וועכסעל אונטער פערשיידענען צווישענרופען
פארט, ביז מיניסטער דעם איינערן ביע-
נערטה דאס ווארט ערגרייף. ער זאנעט
אונטער אנדערעם:

דאס היינעבונגספאלע, דען ביינען נאציא-
נאליטאמען וואהלעוואללענדע אונד פאן דען ערעל-
סטען מאטיווען געטראנענע סעהמיקייט דעם
שמאטהאלטערס גראפען פאמאצקי האט
טען איך דא אנטערקענונג זינער געגנער פרינדען
זאללען, איך בעדוירען, דאס אנשאטט דעסען
פאן מאנכער זייטע דער שמאטהאלטער-מארד
נעראדעצי אלס אויסברוך יענער גאהרונג בע-
צייכעט ווארדע, פיר וועלכע דער שמאטהאל-
טער דורעקט פערמאנווארטליך געמאכט ווארדע,
זאזיא דאס דער מייבילע-למאד אלס
פארטייא-שטישע טהאט היינעשעללעט
ווארדע, דא רענערונג ווירד דען גייטען

שטאט האלטער אין דעם בעזארעכען
אונטערשייטען פאמאצקי, אויף איינע גלייב-
מאסיגע אנווענדונג דער געזעטצע אהנע
אונטערשיידע דער קאנפאטע-
סיאן אונד נאציאנאל ליטמאס היינ-
צו-וויקען, (לעבהאפטער בייפאלל.)

בלייבען? דער פאלאסט קאלאנא ווירד זיכעליך היינט ניכט
לענר פאן זאלכען, דא איהר בילייד בעצייגען וואהלען -
מאנען זיא דאפאן אום גערינגסטען עשוואם עמפשינדען אדער
ניכט - וויא האט דער קארינאל צייט, זיך מיט מיר, מיט
רוטהע צו בעפאכטען? אונד דאך, איך האבע קיינען
געענבעפעלל בעקאממען; איך ווייסט מיר ניכט הערויס-
צוהעלפען זי!

לא, א, זיין ווייב, וואוסטע איך קיינען דאס וויי-
טער צו ערטהיילען, זיא וואר איינע יענער נאטורען, וועלכע
דורך דא זאנען אונד מיהנע דעם טאהלליכען לעבענס גלייב-
נילשיג אונד שמוספ געווארדען זינד.

אלס דעם רייכען יאקלס פרויא האטטע זיא בעקוועם
דאהינלעכען קאנגען, יעצט אבער וואר דער פריהערע וואהל-
ישטאנד צעראגאנען, אונד נור מיט שפעטעס קלאנען אונד
יאמטערן געדאכטע זיא דער פערפאלאסטען ענטען נוסען טאנע-
דאס זיך נאך דער אונטערווארטעטען ענטהיילונג פיר רוטה
איינע אויסערליך זעהר נלאגענדע צוקונפט אויסצושטחן פער-
שפראך, האטטע אנפאנגס פארמליך דאס געפיהל דעם ניידעם
אין איהר ערוועקט, דאן אבער וואר איהר איינע אנדערע
איבערלענגונג געקאממען.

דער פארנעהמע הערר, זא וונכטע זיא איהרעם פאנע
דא זאכע איינלייכטענד צו מאכען, מוסס זיך אונס דאך
דאנקבאר ערווייזען פיר אללעס, וואס וויר אן רוטה געשטאן.
האבען וויר זיא ניכט בעדווישט, ערנאהרט אונד ערצאנען?
קאנן אונס רוטה אדער זאנעס יעמאנד נאכזאנען, דאס
וויר ניכט פאללאויף אונזערע שפליכט אן איהר ערפיללע
האטטען זי?

(פארטעטצונג פאלגט.)